

Å melde er en dyd - men mister du dyden når du melder?

Fotograf: Magne Braaten, Helsetilsynet

Har Sykehuset Østfold mistet dyden? Det er lett å få et slik inntrykk etter noen år med sterkt fokus på uønskete hendelser i spesialisthelsetjenesten i Østfold. Ut fra oppslag både i nasjonale og lokale media har nok mange dannet seg et bilde av en tjeneste med betydelige feil og mangler. Men etter vår oppfatning er dette en grov feilslutning.

Melding til tilsynsmyndigheten om uønskete hendelser ved ytelse av spesialisthelsetjenester er pålagt tjenesten ved lov. Det er samfunnets forventning at en kvalifisert tjenesteyter har et kritisk blikk på sin egen virksomhet. Virksomheten skal selv være i

stand til å oppdage, ta hånd om og lære av uønskete hendelser og situasjoner. I vår tid må åpenhet om hva som skjer internt i helsetjenesten også betraktes som en kjerneverdi ved tjenesteytingen.

For oss som fører tilsyn med sosial- og helsetjenesten i Norge er mangel på meldinger om uønskete hendelser en langt større bekymring enn for mange meldinger. I den lovpålagte meldeordningen etter § 3-3 i spesialisthelsetjenesten mottar vi på landsbasis bare ca. 2000 meldinger årlig. Variasjonen mellom de ulike sykehusene i meldingstall er påfallende stor, også når statistikken justeres i forhold til aktivitetsnivået ved det enkelte sykehuset. Det er vanskelig å si noe om hvor mange meldinger det egentlig burde vært. Ut fra erfaringer og forskning i andre land, er det ikke urimelig å anslå 10 ganger flere som et realistisk nivå.

Med grunnlag i slike vurderinger, er det høye tallet meldinger fra Sykehuset Østfold i seg selv ikke et tegn på stor risiko ved tjenesteytingen. Derimot gir mange meldinger sykehuset selv et grunnlag for å danne seg sitt eget risikobilde som må benyttes

i det kontinuerlige arbeidet for å bedre pasientsikkerheten og redusere risikoen. De sykehusene som har lave meldingstall gir dessverre avkall på denne muligheten til å få et bedre grep om sin egen risikostyring. Det er viktig å være klar over at det mest vesentlige formålet med å melde fra om uønskete hendelser er å sikre at disse dyrekjøpte erfaringene ikke blir skuslet bort, men brukt til å øke sikkerheten ved tjenesteytingen.

Høye meldingstall gir på kort sikt et stort medietrykk, masse merarbeid for virksomheten og kanskje også et feilaktig bilde av sykehusets sikkerhet i det offentlige rommet. Men åpenheten om uønskete hendelser styrker umiddelbart tilsynets tillit til sykehusets sikkerhetsarbeid. Vi er sikre på at denne åpenheten på lengre sikt også styrker befolkningens tillit til spesialisthelsetjenesten i sitt område.

Variasjonene i meldingstallene ved ulike sykehus taler sitt klare språk om at lovkrav om meldeplikt ikke alene fører til en god meldepraksis. Lovkravet må suppleres med en kultur som etterspør erfaringer fra medarbeidere, pasienter og pårørende. Villigheten til å melde fra om uønskete hendelser er resultat av en levende sikkerhetskultur.

Så derfor: Melding er en dyd. Og sykehuset mister ikke dyden ved å ha høye meldingstall, selv om media rett som det er framstiller det slik. ♥

FEM I KORRIDOREN

Hva er godt arbeidsmiljø for deg?

– Ledelsen er med på å skape et godt arbeidsmiljø. Det gir meg mye å ha en synlig leder, få god informasjon og ha gode kolleger. Dessuten er det viktig med godt samarbeid i avdelingen.

Rolf Saastad
portør, SØM

– Det gir meg noe ekstra når det er god stemning i avdelingen og arbeidet flyter godt. Dessuten er det viktig å bli sett og hørt i hverdagen og at vi har tid til sosiale aktiviteter.

Liv Aalberg Grynning,
bioingeniør, SØS

– Jeg opplever trygghet og forutsigbarhet som viktig for å ha et godt arbeidsmiljø. Dessuten må det være sammenheng i arbeidsprosessene. Jeg setter også pris på gode kolleger.

Marit Bigum Mathisen,
sekretær, SØHA

– Klarer vi som gode kolleger å skape trivsel og godt samhold i avdelingen, er det gode arbeidsmiljøet på plass. Dessuten gir det meg mye å ha arbeidsoppgaver som er utviklende.

Anne Siv Bjordal Brenne,
bioingeniør, SØHA

– Det er viktig å ha gode kolleger som legger vekt på samarbeid og som også er villig til å ta et tak på tvers av den enkeltes ansvarsområde. Og så må jeg ha mye humor i hverdagen!

Jannicke Frølandshagen,
divisjonssekretær, SØ